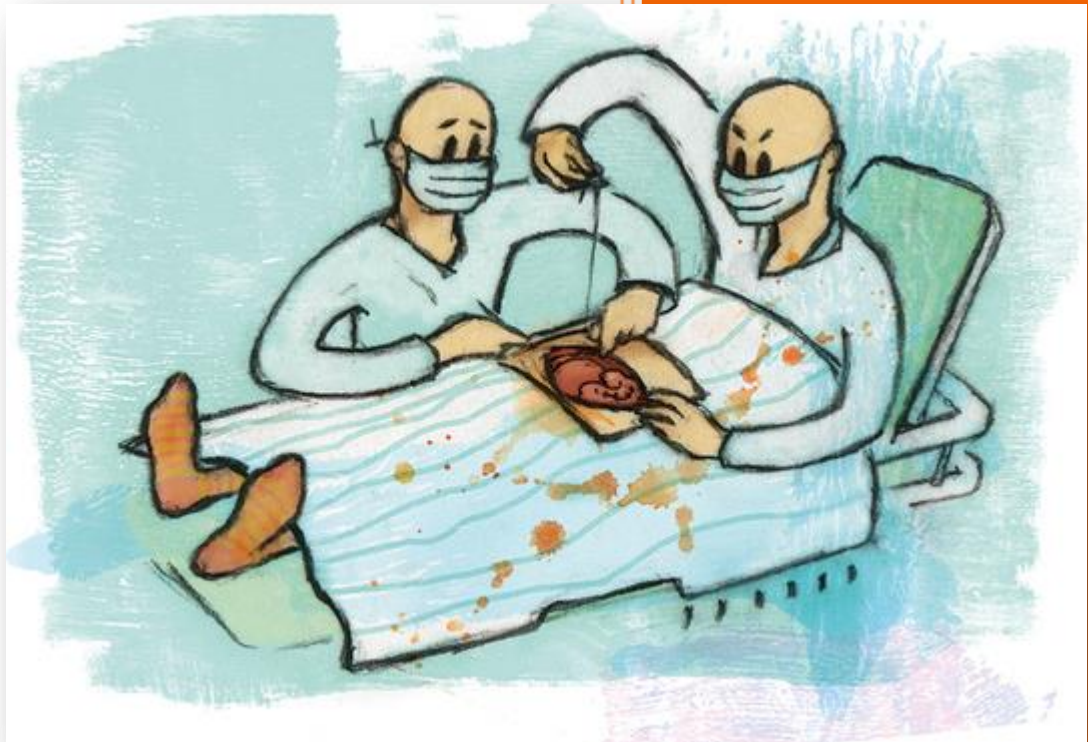

Rusmisbrukernes
Interesseorganisasjon

Prosjektbeskrivelse: Styrking av brukermedvirkning på rusfeltet - Nord Norge

**Et treårig pilotprosjekt for styrking av
brukermedvirkning på rusfeltet i Nord
Norge, gjennom oppsøkende
virksomhet i kommunene**

Asbjørn Larsen RIO

Vidar Hårvik MARBORG

Innhold

Innhold.....	2
Oppsummering	3
Innledning	3
Bakgrunn	3
Formål for prosjektet	5
Hovedmålgruppe.....	5
Sekundærmålgruppe	5
Beskrivelse av samarbeidet	5
Gjennomføring av prosjektet	5
Videre fremdrift.....	5
Hovedmål for prosjektet	6
Handlingsplan.....	6
Økonomi.....	7

Oppsummering

MARBORG¹ og RIO² ønsker i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, Troms og Finnmark, å prøve ut et pilotprosjekt med etablering av én stilling knyttet til oppsøkende virksomhet rettet mot kommunene i Nord Norge. Stillingen skal besettes av en person med egen tilbakelagt ruserfaring, og med lang erfaring som brukermedvirker på rusfeltet, oppnådd gjennom arbeid i bruker-organisasjonene. Målet er økt brukermedvirkning både på individ og systemnivå, styrking av fagpersonells kompetanse, og bedre kjennskap til rettigheter og plikter i brukergruppen.

Innledning

Gjennom den siste 10 årsperioden har både MARBORG og RIO sine representanter i nord, jobbet mye med brukermedvirkning på rusfeltet, og da særlig i Nord Norge. Grunnet brukerrettede tiltak, tett arbeid opp mot enkeltkommuner, og høyt arbeidspress generelt, når ikke brukerorganisasjonene ut til den store mengden av kommuner i landsdelen.

Alt for få kommuner tar i dag direkte kontakt med organisasjonene selv om de har store behov for vår kompetanse og involvering, og de som tar kontakt, mangler ofte økonomi til å bruke oss i den grad de ønsker.

I tillegg er de fleste av organisasjonenes faglig dyktige representanter med lang erfaring fra brukermedvirkning på rusfeltet, i stor grad bundet opp i allerede pågående brukermedvirkningsprosjekter, og rekker ikke på langt nær å dekke behovet for brukermedvirkning i regionen. Uforutsigbar økonomi fra år til år gjør at organisasjonene ikke har oversikt over total tilskudds mengde før i slutten av hvert budsjettår. Dette medfører at styrking av arbeid der stillinger er en del av tiltaket blir svært vanskelig.

Vi opplever stadig at vi kontaktes av ansatte i tjenester rettet mot rusavhengige, som er i behov av kompetanseheving, og at vi både gjennom denne kontakten, samt gjennom oppsøkende virksomhet i kommunene, både styrker fagfeltet og knytter nye kontakter i brukermassen. Dette fører også ofte til at nye engasjerte brukermedvirkere etablerer seg på feltet, og i tillegg gir dette kommunene og andre tjenesteleverandører en mulighet til å kvalitetssikre sine tjenester.

Bakgrunn

Brukerorganisasjonene MARBORG og RIO har i flere år jobbet med utvikling av brukermedvirkning og brukerstyring, samt drevet opplæring, støtte og annet oppfølgingsarbeid rettet mot både fagpersonell og brukere på rusfeltet. I Nord Norge startet dette arbeidet i 2004, da i hovedsak på frivillig basis og uten finansiering. I tiden som har gått siden da har organisasjonene vokst, fått flere

¹ MARBORG – Brukerorganisasjon på rusfeltet

www.marborg.no

² RIO- Rusmisbrukernes interesseorganisasjon

www.rio.no

representanter, samt etablert finansiering fra forskjellige offentlige tilskuddsordninger³.

Kravet om både individuell og systemrettet brukermedvirkning har samtidig vokst enormt, og det ligger i dag inne krav om brukermedvirkning i det meste av plan og prosjektarbeid, samt i forhold til drift og oppretting av tiltak rettet mot brukergruppen. I tillegg kommer krav om forelesere og undervisning gjennomført av representanter fra brukerorganisasjonene, slik at den samlede arbeidsmengden for de nåværende brukermedvirkerne, for lenge siden har oversteget kapasiteten hos organisasjonene. Samtidig som arbeidsmengden er blitt større går kapasiteten til organisasjonene motsatt vei nordpå. Dette pga. manglende økonomiske resurser.

Vi opplever stadig at når brukerorganisasjonene er litt frempå, besøker og tar kontakt med kommunene og andre tjenesteleverandører, fører dette ofte til gode samarbeid. Det gir styrkede brukerrettigheter og fører ofte også til oppretting av nye tiltak eller styrking av allerede eksisterende tilbud. I tillegg gir denne kontakten brukerne økt innsikt i rettigheter og tilbud, slik at brukermassen styrkes i forhold til eget tilbud, og kan stille andre krav enn før. Denne kontakten fører gjerne også til etablering av lokale brukerrepresentanter, og derav en ytterligere styrking av brukerrepresentasjonen i regionen.

Tjenesteleverandørene får på sin side en mulighet til å kvalitetssikre sine tjenester, kontakt og dialog med brukermassen øker, og samtidig også innsikten i brukermassens behov. Dette kan like gjerne føre til mer spissede og målrettede tilbud, som det kan føre til større utgifter og behov for flere tjenester.

I tråd med regjeringens satsing på rusfeltet generelt, og helseministerens uttalelse om brukerfokus spesielt, er det særlig viktig for fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark å dra nytte av den erfaringsbaserte kunnskapen brukergruppen har, både på system og individnivå. Manglende kapasitet fra brukersiden resulterer i at kommuner i liten grad får bistand til nødvendig tilrettelegging for målgruppen. Det vises for øvrig til presiseringene i tilskuddsforvaltningen på dette område:

"Brukermedvirkning og brukerperspektiv har særskilt fokus. Utvikling av tjenestetilbudet/tiltaket skal ta utgangspunkt i brukernes behov. Brukerens opplevelse av medvirkning, mestring, fungering og integrering i lokalsamfunnet gjennom individuelt tilpassede tjenester, samordning og koordinering av tjenester, herunder bistand til å mestre et boforhold, er sentrale effektmål for ordningen». Dessverre er det slik at hverken RIO eller MARBORG har nok frivillige, eller økonomi til å på egen hånd ytterligere styrke innsatsen mot kommune og andre tjenesteleverandører. Denne type arbeid bør heller ikke overlates til nye og relativt ferske brukerrepresentanter, men må gjennomføres av faglig dyktige representanter med lang erfaring fra brukermedvirkning på rusfeltet. Det fremstår derfor som nødvendig å (i alle fall midlertidig) opprette en egen stilling rettet mot oppsøkende virksomhet

³ RIO hadde da allerede drevet i flere år lengre sør, og hadde finansiering på plass

Prosjektbeskrivelse: Styrking av brukermedvirkning på rusfeltet - Nord Norge

rundt om i kommunene i Nord Norge. Dette er noe RIO og MARBORG ønsker å gjennomføre sammen med fylkesmennene i regionen, med et felles mål om styrking av både fag og brukerkompetanse.

Formål for prosjektet

- Styrking av fag og brukerkompetanse i nordnorske kommuner gjennom etablering av en egen stilling i brukerorganisasjonene, knyttet til oppsøkende virksomhet
- Å etablere faste regionale kontakter for fagpersonell og brukere
- Styrke etablering og oppfølgingen av lokale brukermedvirkere
- Styrke informasjonsflyten innad mellom organisasjonene og mellom kommune og fylkesmenn
- Stillingen skal styrke brukermedvirkning i Nord Norge

Hovedmålgruppe

Fagpersonell og brukere i Nord Norges kommuner, samt tjenestenivå.

Sekundærmålgruppe

Politisk nivå og administrasjon i de samme kommunene.

Beskrivelse av samarbeidet

- ✓ Fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark sørger for finansiering
- ✓ Stillingen etableres med 50 % i hver av organisasjonene RIO og MARBORG
- ✓ Det opprettes styringsgruppe på ledernivå med representanter fra alle nevnt aktører
- ✓ Det opprettes prosjektgruppe bestående av rusrådgiverne og repr. fra Rio og Marborg

Gjennomføring av prosjektet

- ✓ Kommunene informeres om tilbudet
 - Her benyttes fylkesmennenes kontaktnett for informasjonsutsending
- ✓ Det tas kontakt med og gjennomføres besøk ved interesserte kommuner
- ✓ Det arrangeres bruker og fagpersonell samlinger
- ✓ Behov og ønsker hos begge parter samles og rapporteres
- ✓ Kommunale utfordringer samles og rapporteres
- ✓ Det gjennomføres opplæring av lokale brukerrepresentanter (ved behov)

Videre fremdrift

- ✓ Større kommuner som ikke foreløpig har meldt sin interesse kontaktes direkte
 - Her særlig bykommuner

Prosjektbeskrivelse: Styrking av brukermedvirkning på rusfeltet - Nord Norge

- ✓ Samme type arbeid gjennomføres opp mot disse kommunene
- ✓ Kommuner som ikke er interessert, besøkes likevel, da med fokus på brukerne

Hovedmål for prosjektet

- ✓ Styrking av kommunal fagkompetanse gjennom:
 - tilføring av brukererfaringer/erfaringskompetanse
 - Økt fokus på rus og avhengighetslidelser
- ✓ Styrking av rusavhengiges rettigheter og innsikt i klagemuligheter
- ✓ Økt samarbeid og kontakt mellom brukerorganisasjonene, kommunene og fylkesmenn

Handlingsplan

Handlings/milepælsplan vil bli utarbeidet av styringsgruppa ved eventuelt positivt svar på søknad.

Økonomi

Budsjettet dekker ett års drift, og vil sannsynligvis være tilsvarende i årene 2016-2017.

Utgiftsposter 2015	Sum
Brukerstilling knyttet til oppsøkende virksomhet	600 000,-
Reise og transportutgifter	200 000,-
Konsulenttjenester	30 000,-
Kurs og opplæring	50 000,-
Administrasjonskostnader RIO/MARBORG	88 000,-
SUM Prosjektkostnader pr. år	968 000,-

Vidar Hårvik Daglig leder MARBORG

Asbjørn Larsen Brukermedvirker RIO